

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polietna naročnina L. 1.500

Letna naročnina L. 3.000

Letna inozemstvo L. 4.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXIII. - Štev. 19 (1150)

Gorica - četrtek, 13. maja 1971 - Trst

Posamezna številka L 70

Tudi v politiki je treba biti načelen Na potu v decentralizacijo Dolar se opoteka

KOROŠKI SLOVENCİ PO PREDSEDNIŠKIH VOLITVAH

Na osrednji prireditvi praznovanja 30-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda v Ljubljani je poudaril predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Janez Vipotnik važnost ideje jasnosti v družbenem življenju. Dobesedno je dejal: »Ne bi bili dobri politiki in ne realisti v spremljanju in raziskovanju družbenih gibanj in procesov, če ne bi vedeli, da se je tudi za jasne ideje treba trdo bojevati.«

Pred nekaj tedni je izšla publikacija »Koroška znamenja«, ki jo je pripravil slovenski časninar Jože Šircelj. V zvezi z vprašanjem po idejni in politični usmerjenosti Narodnega sveta koroških Slovencev je sedanji predsednik organizacije dejal, da »Narodni svet koroških Slovencev ne želi ozko pojmovanih svetovnonazorskih barikad. Stari pojmi "krščanske politike" so mrtvi.«

NAPACNA NEUTRALNOST

Kaj si predstavlja Narodni svet pod tem, da ne želi »ozko pojmovanih svetovnonazorskih barikad«, dokazuje tudi njegovo zadržanje ob zadnjih volitvah v Avstriji. Kot vsi avstrijski državljani so imeli tudi koroški Slovenci možnost, da se odločijo za socialističnega kandidata Jonasa ali za kandidata Avstrijske ljudske stranke dr. Waldheima, za katerega se je izrekla v posebnem proglasu tudi »Delovna skupnost katoliških organizacij Avstrije«.

Slovenska levica je izdala ob tej priložnosti dve jasni gesli. Zveza slovenskih organizacij se je odločno izrekla za socialističnega kandidata, »Slovenska kulturno-politična organizacija«, ki izdaja glasilo »Kladivo«, pa je pozvala slovenske volivce, naj oddajo pri volitvah prazno glasovnico. Le krščansko usmerjeni Narodni svet koroških Slovencev se je zadržal v volilni kampanji povsem nevtralnno ter objavil v svojem glasilu »Naš tednik« priporočilo za oba kandidata, ne da bi že pri objavi teh priporočil opozoril volivce, da gre pri tem za plačane oglase.

Slovenske volivce je plačana propaganda za socialističnega kandidata v glasilu katoliško usmerjenih Slovencev močno presenetila ter napravila med volivci precejšnjo zmedo. Temu odgovarjajoč je bil tudi izid volitev. Nikjer na Koroškem ni bil prirastek za socialističnega kandidata tako velik kot ravno na dvojezičnem ozemlju.

Brez izjeme je bilo v nemških komentarjih poudarjeno, da so se odločili koroški Slovenci za socialističnega kandidata. Koroški deželni glavar je izjavil, da je bila s to jasno odločitvijo koroških Slovencev potrjena dosežanja politika pomirjevanja. Urednik lista »Kleine Zeitung« pa je zapisal, da je nastal za krščansko usmerjeni Narodni svet s tem, da se je odločila slovenska manjšina in takšni meri za socialističnega kandidata, politično popolnoma nov položaj.

Slovenske volivce so zanimali po volitvah seveda komentarji v slovenskih listih. Kot je iskala desnica v Avstriji vzroke, zakaj ni uspela pri volitvah, tako so pričakovali primerne komentarje po volitvah tudi koroški Slovenci. A kako so se začudili, ko so brali v »Našem tedniku« z dne 29. aprila 1971: »Se boljše kot prej je bil za Franza Jonasa volilni izid na Koroškem, ki presega zvezno poprečje... Zlasti se je Jonas odlično odrezal na dvojezičnem ozemlju... Avstrijci v nedeljo niso slabo izvolili.«

KOMUNISTIČNE LOVKE
ZA NAIVNE KRISTJANE

K temu, da je bil izvoljen ponovno socialistični kandidat Jonas, je prispevalo torej tudi zadržanje Narodnega sveta koroških Slovencev. Zato se ne čudimo zmagoslavju in levičarskim »Vestnikom« in komentarjem v Sloveniji. Medtem ko se je odpovaldal Narodni svet pri zadnjih deželnozborskih volitvah v preteklem letu lastni strankarsko-politični dejavnosti, je

doživel tokrat pri volitvah hud idejno-politični poraz.

Vzroki za to so seveda globlji. To dokazuje tudi poziv »Krščansko kulturne zveze«, naj bi se koroška prosvetna društva in kulturne skupine farne mladine včlanile v »Združenje gledaliških skupin Slovenije«. V pravilniku tega združenja je zapisano že v § 1: »Združenje je včlanjeno v Zvezo kulturno prosvetnih organizacij Slovenije kot temeljna organizacijska enota, kar pomeni, da priznava statut ZKPOS, programske smernice sprejete na zadnjem kongresu ZKPOS in da pri krojenju lastnega delovnega programa upošteva temeljno vsebinsko programska izhodišča Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije.«

Zveza komunistov Slovenije ima v svojem centralnem komiteju posebno komisijo, ki se posveča problemu idejnih vprašanj kulture. Se ni dolgo tega, kar so imeli komunisti v Sloveniji zasedanje, na katerem so preučevali, kako povečati vpliv komunistov v kulturnem življenju. Da gre pri tem tudi za razširitev idejnega vpliva na zamejstvo, je jasno. Kam privede prej ali slej vsako skupino nevtralnno zadržanje v idejnih in političnih vprašanjih, so pokazale tudi zadnje volitve na Koroškem. Celo levičarsko usmerjeni celovski »Vestnik« je zapisal: »Izid volitev namreč kaže, da se koroški Slovenci niso pustili begati od nekoliko čudno pojmovane in še bolj čudno prakticirane nevtralnosti Narodnega sveta.«

Od komunistov se bo treba še veliko naučiti. Predvsem kar se tiče njihove doslednosti v ideoloških vprašanjih. Kako je že povedal Janez Vipotnik? »Ne bi bili dobri politiki in ne realisti v spremljanju in raziskovanju družbenih gibanj in procesov, če ne bi vedeli, da se je tudi za jasne ideje treba trdo bojevati.«

CARANTANUS

Rogers je zaključil svoje potovanje

William Rogers, zunanji minister ZDA, je preteklo soboto 8. maja v Rimu zaključil svoje potovanje, ki ga je naredil v zvezi s proučitvijo položaja na Bližnjem vzhodu. Najprej se je ustavil v Londonu, nato v Parizu, potem je odletel v Saudovo Arabijo, od tam v Aman v Jordaniji. Iz Amana je obiskal prestolnico Libanona Beirut, nato pa prispel v Kairo.

V Kairu je Rogers naletel na zadržan, vendar ne sovražan sprejem. Egipčanski voditelji so ponovili svoja stališča, se pravi, naj se Izraelci sprva umaknejo onkraj Sueškega prekopa do kraja El Ariš, nato naj se obnovi plova po prekopu, zadnje dejanje pa naj bi bil celoten umik izraelskih čet z vsega zasedenega Sinajskega polotoka in podpis mirovne pogodbe.

V Sovjetski zvezi Rogersovega potovanja niso ravno s simpatijami sprejeli. Bojijo se, da se ne bi Egipt preveč odprl proti Sev. Ameriki. Ze odstranitve Alija Sabrija, prosovjetskega človeka, gotovo Moskvi ni bila po volji. Sicer si Egipt spriču orjaške sovjetske pomoči prevelikih skokov v drugo smer ne more privoščiti, a v Moskvi že vsako škiljenje na Zapad vzbuja nezaupanje.

Ključ do uspeha oz. neuspeha Rogersovega potovanja je bil v Izraelu. Ta zadnji del Rogersove poti je bil najbolj delikaten. Prvi dan obiska je predvsem Rogers podal stališče ameriške vlade, drugi dan pa izraelski predstavniki ministrska predsednica Golda Meir ter ministra Eban in Dajan. Zdi se, da so Izraelci, kljub prijateljstvu, ki jih veže s Sev. Ameriko in od koder prejemajo toliko pomoči, ostali nepopustljivi glede strateških meja, je glede odprtja Sueškega prekopa so pripravljani razgovarjati se.

Izraelci ne verjamejo nobenemu mednarodnemu jamstvu in imajo prav, kajti

Če bodo letos sprejeta ustavna dopolnila, potem bo zvezna vlada v Beogradu izgubila večino svojih pristojnosti, ki bodo prešle na posamezne republike. Z drugo besedo: dosedanj centralizem bo zamenjala decentralizacija. To decentralizacijo pozdravljajo Hrvati, Slovenci, Makedonci, Albanci, le Srbi imajo strah pred njo. Bojijo se, da bodo kot največji jugoslovanski narod ob svoj vodilni položaj. Zato bijejo plat zvona, češ da je država v nevarnosti.

Toda to nikakor ne drži. Večja samozavest in samostojnost vseh narodov, ki Jugoslavijo sestavljajo, bo povečala, ne pa zmanjšala ljubezen do skupne države. Velikoserbsko urejevana kraljevina Jugoslavija je razpadla prav zato, ker so se v njej le Srbi dobro počutili, vsi ostali narodi pa so se imeli za bolj ali manj zapostavljene. Prav zato so Slovenci, Hrvati in Makedonci odklanjali pojem jugoslovanske narodnosti. Ta pojem je bil blizu le Srbom, ker so se istovetili z jugoslovanstvom, ostalim narodnostim pa je bil odvraten. Vsako poudarjanje jugoslovanske narodnosti jim je pomenilo nevarnost za njih nacionalni obstoj. Zato so zlasti Hrvati ob zadnjem popisu prebivalstva ostro nastopili zoper to, da se lahko posameznik označi za »Jugoslavana«.

DECENTRALIZACIJA
JE POTREBNA

Jugoslovanski narodi so stoletja živeli pod tujo vladavino in se — razen Srbom — vse do danes niso mogli samostojno uveljaviti na državnem in političnem področ-

ju. Popolnoma naravno je zato, da si Hrvati, Slovenci, Makedonci želijo državnosti, ki bo njihovim narodom zagotovila materialni in kulturni obstoj ter jim omogočila gospodarski razvoj, ne da bi jim odvzela jezik, njihovo zgodovino in njihovo družbeno svojstvenost.

Pri tem prednjačijo Hrvati. Oni niso več voljni se naprej dajati toliko denarja zvezni vladi v Beogradu, saj se Beograd tega denarja poslužuje, da se na hrvaškem področju širijo velika beogradska trgovska podjetja in banke. Hrvaška komunistična partija sama izjavlja, da je v tistih območjih hrvaške republike, kjer živi srbska manjšina, število predstavnikov te manjšine v državnih organih in tudi v policiji nesorazmerno veliko.

Iz politike se širijo valovi decentralizacije tudi na druga družbeno področja. Skoro v vseh republikah nastajajo velike deželne banke, veleblagovnice skušajo imeti na zalogi samo blago iz svoje republike, prodoru finančnega kapitala iz Beograda se skuša postaviti jez z iskanjem povezave s podjetji iz tujine.

Decentralizacija je zajela tudi jezikovno področje. Hrvaški jezikoslovci nočejo več sodelovati pri skupnem izdajanju srbo-hrvaškega slovarja in so odločeni izdati poseben hrvaški slovar. K temu jih sili ugotovitev, da je srbska različica srbo-hrvaškega jezika v zadnjih 25 letih hrvaško različico skoraj popolnoma potisnila na stran. Sedaj pa začinjajo tudi v Črni gori in Bosni govoriti o svojih različicah in zahtevati, da je treba zmanjšati vpliv Srbom.

Steber države naj bi ostala vojska kot doslej. Toda republike zdaj zahtevajo, da se jim omogoči večji vpliv na njeno vodenje. Tudi naj bi republike imele lastne oborožene sile za krajevno obrambo, ko bo v primeru napada od zunaj na državo treba začeti s partizanskim vojskovanjem.

Ob vsem tem se v nekaterih krogih, pri Srbih na sploh, utrjuje bojazen, da gre decentralizacija predaleč in da nastajajo žarišča kratkovidnega nacionalizma. Vsi ti nočejo videti slabih izkušenj s kraljevino Jugoslavijo in z Rankovićevim obdobjem, ko je prevladoval izrazit centralizem.

TITO NAPOVEDUJE UKREPE

Zaskrbljenost nad položajem v državi je izrazil tudi Tito v govoru, ki ga je imel 8. maja na kongresu samoupravljalcev v Sarajevu. Dejal je, da na sestanku na Brionih ni bilo povedano vse, kar bi se moralo povedati, to pa zato, da se ne bi povečala na umeten način napetost v državi.

Tito je dejal, da sistema samoupravljanja ne ogrožajo delavci ali upokojenci s 700 din mesečne plače, temveč tisti, ki prejemajo 3.500 din ali še več na mesec, ki imajo avtomobile in izdajajo velike vsote denarja, potem razni upokojeni generali, ki modrujejo po kavarnah ali razni razumniki, ki niso zmožni iz sebe poroditi eno misel.

Tito je napovedal s tem v zvezi odločne upravne ukrepe in zavrnil tiste, ki trdijo, da Tito samo grozi, ni pa zmožen narediti reda. »Mi bomo našli sredstva in trenutek — je Tito zagrozil — ko bomo notranje in zunanje sovražnike na nek način prepričali o nekoristnosti njihovih akcij.«

Ze nekaj časa so razni prekupčevalci skušali ameriški dolar nalagati v nemško marko. Zahodna Nemčija je bila tako preplavljena z dolarji. Da bi zavrla nadaljnji dolarski dotok, je 10. maja razglasila »svobodni tečaj« za dolar. To se pravi: dolar ne bo več veljal 3,66 nemške marke, temveč bo njegova cena nihala z ozirom na previšek ali pomanjkanje dolarjev na evropskem trgu. Tako so banke pretekli ponedeljek dolar kupovale celo po 3,45 marke.

Da bi se rešila navala dolarjev, je švicarska vlada — prvič po letu 1936 — sklenila revalvirati vrednost švicarskega franka nasproti dolarju. Če je ta veljal do sedaj 4,3 franka, bo odslej veljal le še 4,08 franka.

Tudi Avstrija je dvignila vrednost svojemu šilingu za 5,05 odstotkov. Francija in Italija pa zaenkrat vztrajata na dosedanjih vrednostih dolarja z ozirom na frank oz. liro.

Sev. Amerika zaenkrat ne misli na razvrednotenje dolarja oziroma na višjo ceno zlata, kar pomeni isto, ker imajo druge države svoje valutne rezerve naložene v dolarjih in bi utrpeli veliko izgubo, če bi dolar razvrednotili. Zahodnonemška vlada iz političnih razlogov ne more misliti na ukrepe, ki bi dolarju zagradili pot v Evropo. Tak ukrep bi ameriško vlado prisilil k razvrednotenju dolarja in avtomatično spremenil ceno zlata. Vendar je že drseči tečaj marke nasproti dolarju zelo omajal temelje zahodnoevropskega skupnega trga. Ministri držav evropskega skupnega tržišča sicer zahtevajo, da mora biti uvedba drsečih tečajev le kratkotrajen ukrep, ki naj omogoči povratek na staro razmerje, toda opazovalci menijo, da ni govora o tem, da bi dolar še mogel doseči prejšnji tečaj 4,66 nemške marke. Dolar se je zamajal in vsi trepetajo za njegovo stabilnost. Brez te se lahko zruši vse evropsko gospodarsko ravnovesje.

Ljudsko štetje v Sovjetski zvezi

V Sovjetski zvezi so objavili rezultate ljudskega štetja iz 15. januarja 1970. Tistega dne je imela država 241.720.000 prebivalcev. V enajstih letih, od prejšnjega popisa, se je število sovjetskih državljanov povečalo za 35 milijonov ali 16%.

V mestih živi zdaj 136 milijonov ljudi, na vasih pa jih je ostalo nekaj manj kot 106 milijonov. Kar je neljubo odjeknilo in takoj zbudilo razprave, je upadanje števila rojstev. Najbolj ga je čutili pri Rusih, ki jih je sedaj 130 milijonov. Zelo hitro se razmnožujejo srednjeazijski narodi. Pri njih se na tisoč ljudi rodi 40 otrok. To se opazi tudi v odstotkih celokupnega prebivalstva. Medtem ko so leta 1959 srednjeazijski narodi predstavljali 6 odstotkov celotnega prebivalstva v Sovjetski zvezi, znaša sedaj njih delež že 8%.

Stanovanjska stiska ni kriva upadanja rojstev, saj so strokovnjaki ugotovili, da je manj otrok tam, kjer je stanovanjska udobnost večja. Rusi se tudi prepozno ženijo. Poprečna starost ženinov je namreč 29 let, nevest pa 26 let in pol. Negativno vplivajo na porast prebivalstva tudi ločitve. Statistika ve povedati, da pride v velikih mestnih središčih skoraj 50 ločitev na sto porok. Tarča moralnih gorečnikov so tudi zakrknjeni samci, ki da se izmikajo državljanjskim dolžnostim, ker je samsko življenje pač udobnejše.

Cerkev v Severnem Vietnamu

Papež Pavel VI. je nedavno imenoval novega škofa v severnovietnamski škofiji Vinh. Kljub težavam je cerkvena hierarhija v Severnem Vietnamu popolna: vseh deset škofij ima redne škofe. Med 17 milijoni prebivalcev je sedaj katoličanov okoli 850.000. Pri razdelitvi Indokine na severni in južni del je zapustilo deželo okoli 700.000 katoličanov. Za 626 župnij je le okoli 320 duhovnikov. Vsak duhovnik mora oskrbovati poprečno dve župniji.

Moja letošnja velika noč v Makedoniji

Zaradi pomanjkanja domačih duhovnikov sem odšel »na pomoč« za velikonočne praznike prav na grško mejo. V Gevgeliji in bližnji okolici je nekaj bilo cvetoče versko življenje katoličanov vzhodnega obreda. Seveda takrat ni bilo meje. Vsi so bili pod Turki. Središče zedinjenih Makedoncev je bilo v okolici Soluna in južno od Dojranskega jezera. Sedaj so ob meji le še poslednji ostanki, medtem ko so v grški Makedoniji popolnoma iztrebljeni. Takoj po osvoboditvi od turške okupacije ob prihodu Grkov so bili prisiljeni vrniti se v pravoslavje. Sedaj je nekaj več katoliških Makedoncev v Strumici in okoliških vaseh.

V Gevgeliji se je v mali kapelici samostana sester evharistink (makedonska redovniška kongregacija, ki je nekaj cvetela in veliko dobrega storila, se sedaj počasi dviga iz ruševin), zbralo lepo število vernikov.

Opolnoči smo imeli »vstajenje«. Ob prižgani sveči, od katere prihajajo svečke vsi navzoči, smo navdušeno prepevali: »Hristos voskresje iz mrtvih, smertljuje smert poprav, sušim v grobje život daroval! — Kristus je vstal od mrtvih; s smrtjo je premagal smrt; onim v grobovih je daroval življenje!« Obred se je začel v cerkvi, nadaljeval pa pred cerkvenimi vrati. Vernikov je bilo veliko, tudi pravoslavni. Po obredu je sledila polnočna maša, pri kateri so skoro vsi prisotni pristopili k obhajilu, ki se po tem obredu vedno vrši pod obema podobama z žličko.

Po maši je seveda sledilo obvezno čestitanje — vsakdo z vsemi. Odslej se pravi verniki pri srečanju pozdravljajo samo z besedami: »Hristos voskresje! — Kristus je vstal!« Do vnebohoda je ta pozdrav namesto: »Dober dan — Dober večer...«

Te dni, če le mogoče že prvi dan, se obiščejo vsi znanci in prijatelji, a posebej sorodniki, da si čestitajo velikonočni praznik. Ker se mora napraviti veliko obiskov, je obisk v posamezni hiši kratek. A vsakdo čestita ter dobi v dar pih. To predstavlja seveda precejšen izdatek za hišni proračun, ker podelijo v srednje premožni družini od sto do dve sto pihov.

Dopoldanska maša je bila tudi lepo obiskana. Posebno veliko udeležbo smo imeli pri večerni pobožnosti, ker je bil na programu tudi film o vstajenju. Zelo so bili vsi nad njim navdušeni. Tamkajšnji narod je zares željan božje besede, saj jim od nekaj manjka soliden verski pouk. A pomanjkanje pouka nadomesti iskrenost vere in pobožnosti.

Drugi dan sem imel dopolne sv. liturgijo v novi cerkvi v Stojakovem. Zbrala se je vsa vas. Zraven katoličanov tudi pravoslavni. Vsi se z veseljem spominjajo slovesnosti blagoslova cerkve, ki ga je opravil 4. aprila letos beograjski nadškof in apostolski administrator škofije v Križevcih dr. Gabrijel Bukatko ob asistenci dveh domačih duhovnikov.

Posebno ponosni so mojstri (pravoslavci), ki so zares pošteno delali in v rekordnem času dovršili notranjost. Četudi je zgradba preprosta, je vendar primerna. Postavljen je notri že preprost ikonostas, ki pa ga bo treba počasi, ko bodo finančne razmere dovolile, zamenjati. Zunanost še ni ometana, in tudi zvonika še ni, ker zima ni dovolila zidarških del. Sedaj pa so vsi tamkajšnji ljudje zavzeti s saditvijo paradiznikov in paprike, kar je njihov glavni zaslužek. Tudi vinogradi zahtevajo svoje. Mojstri so obljubili, da bodo nadaljevali z delom, čim bodo glavna poljska dela končana.

Seveda sem moral po maši obiskati posamezne družine in to ne samo katoliške, ampak tudi pravoslavne. Tukaj zares ni razdora ali sovraštva zaradi vere. Katoliško Cerkev vsi spoštujejo. Obiskal sem grško-katoliško župnijo Bogdanci, kjer so nekaj bili vsi katoličani, a so zaradi težke in žalostne preteklosti sedaj v manjšini. Tudi tukaj so medsebojni odnosi krščanski.

Zvečer je bila sv. liturgija v Gevgeliji, ker so dopolne mnogi bili zaradi službe zadržani.

V Stojakovem se seveda z veseljem in hvalečnostjo spominjajo vseh dobrotnikov, ki so jim omogočili, da so končno prišli do primernega bogoslužnega prostora. Prej so se kar sramovali uboge kapelice, ki je odgovarjala kvečjemu za primitivce v pragozdu, sedaj pa so ponosni na novo in dostojno cerkev. Verska zavest je zelo porasla.

Med velike dobrotnike te kapelice spadajo prav Slovenci iz Koroške in Slov. Primorja. Slovenci so se od nekaj odklovali v resničnem in praktičnem ekumenizmu in duhu bratovščine ter apostolata sv. Cirila in Metoda. Saj se je tudi naj-

več slovenskih duhovnikov posvetilo delu na jugoslovanskem jugu, zlasti ko je v Skopju deloval svetniški in apostolski škof dr. Janez Gnidovec.

Dokončna ureditev kapelice bo seveda zahtevala še veliko stroškov, a vendar je sedaj glavno delo opravljeno v upanju, da bodo dobre duše še kaj prispevale, tako da bodo tudi vsi računni pravočasno poravnani.

Vsem dobrotnikom v imenu hvaležnih vernikov v Stojakovem iskrena hvala in tisočermi: »Bog plačaj na tem in na drugem svetu!«

Msgr. Alojzij Turk

Svet Indire Gandhi

Svet se je začudil, kako je mogla indijska žena izvojevati tako popolno in nepričakovano zmago. Svet Indire Gandhi je svet orientalk, ki ima za seboj kulturo in duha dežele, ki pije iz starih svetih bukve Vedas in se opaja ob delih slavne kraljice iz Jhansija, indijske Ivane Arške. Indijo bo rešila žena, pravijo indijski rišiji (vidci), kadar bo na robu smrti. Ne vem, kdo je zapisal, da roka, ki potaka zibelko, vlada svet? V prastarih časih je imela indijska žena visoko mesto in to znamenje je še vtisnjeno v njej, čeprav je bila kasneje usuznjena možu tako, da se je Gandi zgrozil in zaklical: »Namesto da bi napravili vaše žene kraljice domov in svojih src, ste napravili iz njih čredo, ki jo prodajate in kupujete, kot se vam ljubi...«

POLITICNA ZRELOST PREPOSTEGA LJUDSTVA

Jaz sem jih videl pred mesecem, ko so odhajale na volišča. Nikomur niso povedale, kaj in koga bodo volile. Tudi svojim možem ne! Dovolj so bile bengalskim ženam prepričane med partijami in objube rdeče koalicije prejšnje vlade. Dovolj so jim bili politični umori ter njihovih sinov, ki so bili zapeljani v politično gonjo in zapeljani v medsebojno obračunavanje. Celotna noč so padale bombe na nekatera volilna središča, da bi ostrašile ljudi. Pa so odšle kakor na božjo pot in oddajale glasove.

Dhavan, guverner Bengalije, je govoril po radiu na predvečer volitev: »Od vsakega volivca zavisi usoda naše Bengalije, v vaših rokah bo jutri bodočnost vaših otrok in otrok vaših otrok. Odločili boste, ali hočete živeti svobodno ali pa hočete suženstvo in smrt. Ura Bengalije bije in od vas zavisi ali smrt ali življenje zlate Bengalije. Če hočete živeti, pojdite na volišča in oddajte glasove. Bog z vami!«

Volilni izid je prekosil vsa pričakovanja in Nehrujeva hči je dobila absolutno večino glasov v državi in zmagala z relativno večino celo v Bengaliji. Izdelala je program v duhu socializma. Proizvodnja naj uravnava plače delavcev. Industrijci bodo morali spet odpreti zaprte tvornice. Delavci naj pomagajo pri socializaciji domačega gospodarstva. Magnatom trgovske zbornice je zagotovila mirno poslovanje, a bo kontrolirala prejšnji kapital in če bo treba, bo nacionalizirala nekatera podjetja, ki preveč iščejo dobiček ter podražila banke. To nadzorstvo je potrebno, da se dvigne kulturna in gospodarska raven tretjega sveta.

Ta tretji svet ima zaenkrat mračno bodočnost. Dijakom na univerzah je pot v službe zaprta, ker je nezaposlenost raka naša dežele. Starejši gledajo v njih spodrivače. Državni uradniki so podkupljivi, tako tudi policija, ki ne more dostojno živeti s svojimi nizkimi plačami. Naš pater Vinkey ima 200 slušateljev v predavalnici, kjer delujeta dva ventilatorja in nimajo dovolj klopi, da bi vsi sedeli. Potrpljenja je konec, kadar se univerzitetni krogi ne zmanjajo za študentske pritožbe. Tedaj gre vse v drobno.

ANARHIZEM VSEPOVSOD

Zanimivo je, da je doslej padlo pod krogliami anarhistov največ članov policije. Ko sem zadnjič izročil posojilo naše ga konzumnega društva Mihaelu, da si kupi par voličkov, je na potu s kupčije srečal tri vrste policajev, ki so ga zadržali, da jim je moral plačati »cestnino« proti vsem pravilom policijskih predpisov. Mladi to vedo. P. Ciril iz kolegija pravi, da je študirajoča mladina vsak dan izpostavljena nasilju razmer in korpucije in da ne vidi druge poti iz začaranega kroga kot je nasilje, čeprav kot dober

Na otoku Braču počiva na pokopališču mesteca Milna redovnica Vjekoslava.

Vjekoslava se je rodila l. 1883 v Zabrenici pod visokim Stolom, v prelepi pokrajini, ki nam je dala Prešerna, Copa, Finžgarja in druge pomembne ljudi. Tudi njen oče se je pisal Prešeren, in bila je nečakinja škofa Jegliča. Kako je prišla v Sarajevo, kjer je postala redovnica, ni znano. Postala je meščanskoškolska učiteljica za tuje jezike in glasbo.

Prva svetovna vojna jo je našla v Sarajevu. Verjetno je bilo javnosti neznano, da je na vzhodu monarhije izbruhnila azijska kolera, in avstrijska oblast je ta-

kristjan ne odobrava nasilnih izbruhov.

Teh zlasti v Bengaliji nikdar ne manjka. Bengalska politična kronika je zabeležila v letu 1970 več kot 1.500 političnih umorov. Zadnjič je pod nož Maocetungovih pristašev izkrcaval prorektor univerze v Jidavpurju. Bil je prava dobičina. V svoji želji odpomoči čim bolj socialnim krivicam se je vpisal v komunistično partijo. Toda za Maocetungovce to ni bilo vredno drugega kot sunek noža v srce...

Moj redovni sobrat p. Beckers, ki poučuje kemijo sv. Frančiška Ksaverskega v Kalkuti in pomaga pri naši konzumni zadugi, se je nedavno vračal pozno domov. Pa skoči nanj šest fantov in ga začno obdelovati z noži in s palicami. Podero ga sicer na tla, a patru kljub temu uspe umakniti se na verando hiše in zapreti železna vrata za seboj. Bil je poln zarez na glavi, a nobena rana ni bila smrtna.

Pri nas imenujemo anarhiste »naxalite«. Začetnika bengalskega anarhizma, ki se opira na Maocetungove ideje, sta dva Bengalca, Majundar in Sanyal, doma iz vasi Naxalbari, odtod tudi ime podtalnega gibanja. Maov katekizem pravi, da mora oblast sloneti na ceveh pušk. Vsi, ki imajo odgovorna mesta, morajo izginiti. Izpiti na univerzah se ne smejo vršiti. Kjer se, je treba poslopje zažgati, izpitno komisijo pa razgnati. Če bi se kdo upiral, mora pasti. Mnogi v Bengaliji razmišljajo, od kod ta filozofija nasilja, ki bi morala biti tuja indijskemu ljudstvu. Gandi je svoj čas učil prav nasprotno in končno uspel.

LJUBIM SVOJO BENGALJO

Za konec naj za prijatelje misijonov dodam zanimivo osebno dogodivščino. Dohli na koncu naše vasi so neke noči začele pokati bombe. Tega smo pač vajeni, saj večkrat poslušamo dovpt, da je sestavljanje bomb že postalo kar del domačje industrije. Vendar je imela eksplozija tisto noč neki globlji pomen in bolj nevaren prizvok.

Rdečim ni bilo všeč, da se deli podpora poplavljenecem, zato so me hodili povpraševati, odkod imam žito in mleko ter čemu? Nočni čuvaj me je svaril, naj ostanem doma, ker je na cesti nevarno. Pa sem mu rekel, da od tisoč krogel le malo katera zadene in da je varnejše zunaj kot znotraj, in naj mi le verjame, ker sem šel sam skozi revolucijo in imam že nekaj izkušenj. Začel sem srečavati ljudi, može in fante, ki so prihajali vznemirjeni od vseh strani. Ko sem nekatere spoznal, sem vedel, da so zanesljivi.

Pa so mi povedali, da bo napad gangsterjev iz okraja, ki je bil na slabem glasu. Poslali so zato nekaj oglednikov v smeri bomb. Medtem so se začeli sami zgrijeti od vseh strani, oboroženi s sulicami, bombami in puškami. Bilo jih je več kot dve sto in bili so na mestu v desetih minutah po tistih eksplozijah. Niso bili vsi za vladno kongresno stranko in njeno voditeljico Indiro Gandhi. Med njimi so bili tudi komunistični misleci. Pa so mi rekli: »Ej, pater, da ste le živi! Smo že mislili, da so vas banditi napadli, pa smo prihiteli, da vas branimo.«

Če že ne bi imel razširjenega srca, bi se mi moralo razširiti takrat od ponosa in veselja, da so kristjani, hinduisti in muslimani prišli braniti krščanskega misijonarja. Vem, da je misli na osebno varnost botrovala tudi skrb, da ne bi razbojniki izropali skladišča, ali vendarle...

To je pač moja Bengalija in Bengalija kot jo gledam jaz. Mnogo je v njej pomankljivosti kot jih je mnogo v meni, pa jo le ljubim tako kot je. V razgovoru sem z njo vsak dan in prepričan sem, da to, kar Gospod hoče od mene in od vsakega misijonarja je biti z njo v dialogu ljubezni.

P. Jože Cukale SJ

Pogumna Slovenka na Braču

krat za bolnike še težko ukrotljive epidemije pripravila v Breški, blizu Tuzle, v Bosni strašno taborišče. Obdajala ga je visoka žična ograja, v katero so marsikoga pripeljali, a jih je le premnogo ostalo v zasilem pokopališču. Težko je bilo dobiti zdravnike, še težje strežnike in grobokope. Kljub odporu predstojnikov pa se je redovnica Vjekoslava takoj javila in odšla v taborišče smrti.

Preskrba je bila vedno težja in nezadostnejša, ker se nihče ni upal v taborišče. Vjekoslava je hodila vsak dan k žični ograji, kjer so ji podajali hrano pritrjeno na palice za bolnike, nato pa hitro zbežala od okuženega kraja na varno. Zmanjkalo je pogrebcev in nosačev; a Vjekoslava, na smrt utrujena od negovanja umirajočih, si je nalagala na hrbet mrtvece in jih nosila v grobove.

Izčrpana, a nedotaknjena od bolezni, se je po vojni in epidemiji vrnila v Sarajevo, od tam pa je l. 1927 prišla v Milno na Braču, kjer je okrevala — in za vedno ostala. Tu je živeła sredi ljudi, ki so na koži občutili strašne posledice peronosporre, ki je uničila malone vse vinograde. Prisilila je mnogo moških, da so se izselili v Ameriko. Odlično podnebje na Braču je Vjekoslavi vrnilo vse moči, in trdna Gorenjka se je spet posvetila vzgoji mladine, strežbi bolnikov, iskanju hrane in drugega za obubožane, in ustanovila in poučevala je celo — godbo na pihala! Ni čudno, da jo je vse spoštovalo in visoko cenil jo je tudi vodja milnaranskih komunistov.

Toda njen čas je prišel šele ob izbruhu druge svetovne vojne. Preskrba otoka Brača je postala še slabša, in »Veliki glad« je dobil poseben poudarek, posebno ker so se morali možje umakniti v ilegalo.

Po zrušitvi fašistične Italije so Nemci zasedli tudi Brač in iz Nerežišča v sredini otoka obvladovali ves otok. Zgorelo je nešteto hiš, in neznočni teror je terjal svoje žrtve. Dne 13. januarja 1944 se je iz Milne pomikal proti pokopališču pogrebni spreved — v zaliv pa so pripluli izkrcevalni čolni polni nemškega vojaštva! Vsi pogrebci in kar je še ostalo v Milni, je zbežalo v cerkev in pričakovalo najhujše — požig, streljanje... Noben Milnarar, tudi župnik ni znal nemškega jezika razen redovnice Vjekoslave. Niti malo ni pomišljala in odšla je v pristanišče, kjer so se izkrcavale težko oborožene nemške čete in se pripravljale na običajno akcijo proti prebivalstvu. Vjekoslava je sama šla po izumrlem mestu pred poveljnika, ki je prišel z vojniki.

Trdo je vprašal: »Kdo in kje so komunisti in partizani?« Prav tako jasno mu je odgovorila, da je Milna mirno mesto, da komunistov in partizanov v Milni ni. Ljudstvo da se je umaknilo v cerkev z mrlicem, ki bi ga radi v miru pokopali. Nemec je bil presenečen. Hladno ji je gledal v mirne oči in ji nato mrko odgovoril: »Prav — a če ste nas varali, vas bom dal ustreliti tu na trgu.«

Nemci so se odpeljali, a Vjekoslava je

vedela, da bodo sledila presenečenja in ni čakala. S pomočniki je odnesla vse dragoceno orodje v skrivališče v samostan. Nato so odnesli v skrivališče vse mreže ribičev, ki so bili v ilegali. In prav je imela. Drugič Nemci niso čakali in začele so se preiskave.

Ko je vojna minila, so preživeli prebivalci dobili iz samostana svoje mreže in orodje. Tudi godbo na pihala so ustanovili. Naučili so se žalno koračnico in prvi Milnarar, ki so mu jo zaigrali v zadnje slovo, je bila Vjekoslava. Do zadnjega se je nesebično izčrpavala za druge in je dne 8. oktobra 1954 umrla.

Bralci pišejo

Slovenski radio in krajevna imena

Sem zvest poslušalec Radia Trst A; če le morem, poslušam tudi poročila. Zelo sem se začudil 1. maja, ko sem pri zgodnjih dopoldanskih poročilih slišal, da je bilo prvomajsko slavlje tudi v Križu! Tako so se torej tudi uredniki slovenskih radijskih poročil pridružili tržaškemu Delu. Primorskemu dnevniku in drugim takim časopisom, ki nočejo slišati oz. pisati o Sv. Križu. Vprašam vse te gospode oz. tovariše naslednje: Kakšen je uradni naziv slovenski ribiški vasi, ki leži med Prosekom in Nabržino? Sv. Križ ali Križ? In to, odkar človek pomni!

Ni res, da domačini izgovarjajo samo Križ, ker sem od otroških let slišal svojega starega očeta in mater ter seveda starše govoriti takole: »Pod Svetim Križem, grem proti »Svetemu Križu« in tako naprej. Torej Sveti Križ in ne samo Križ! Tako je govorilo in govori še danes ljudstvo, šele v zadnjih desetletjih so se nekateri na moč trudili, da bi odpravili besedo »sveti«. Zakaj to, ni treba dosti razmišljati!

Če že hočejo biti naši »napredni« časnikarji dosledni svojemu prepričanju, potem naj ne pišejo več npr. San Francisco, ampak samo Francisco; ne več Sentlart v Beneški Sloveniji (ko gre za Benečijo pridejo prav ne samo slovenski duhovniki, temveč tudi svetniki, kajne tovariši?), ampak samo Lenart itd. Bodimo torej dosledni povsod, ne samo pri »Križu!«

Domačin

PSDI in letaki v »slovenščini«

Lepo, da vedno več strank in ljudi čuti potrebo, da se obrača na Slovence v njihovem jeziku. Kdo bi si mislil, recimo pred kakimi dvajsetimi ali desetimi leti, da bodo tudi Saragatovi socialdemokrati, po domače PSDI-jevci vrgli med ljudstvo dvojezične letake. Zal, pa je bil letak, ki naj bi bil pisan v slovenskem jeziku, tako obupno poln napak — tiskovnih in slovničnih —, da smo se morali vprašati: »Kaj res niso našli v celem Trstu človeka, ki bi jim bil besedilo pregledal in dostojno pripravil?«

Slovenski volivec

Polemika o mitu partizanstva

Prejšnji teden je ljubljanski dnevnik »Delo« objavil dve pismi najprej od pisatelja Toneta Svetina, ko se je z vso hito spraval na literarnega zgodovinarja Jožeta Snoja in na časnikarja »Tedenske tribune« Hermana Vogla, nato pa Snojev odgovor na Svetinova očitanja.

Svetina, avtor zelo branega romana v treh delih »Ukana«, v katerem prikazuje partizanstvo v izrazito črno-belem slogu (vse na partizanski strani je čisto, idealno, vsi so junaki, na nasprotni strani pa je vse nizkотно, strahopetno, nezmožno; dovolj bi bilo le spomniti, kako podlo izmalici podobno krivično ubitega kaplana Ladota Piščanca v osebi kaplana Piškurja) očita tako Snoju kot Voglu, da sta pokazala v svojem pisanju izredno nestrpnost do narodnoosvobodilne borbe; da filme o varnostno-obveščevalni službi (VOS), ki se je žalostno proslavila med revolucijo z likvidiranjem ideoloških nasprotnikov in jih zdaj objavlja slovenska televizija, označita za »slabo doumljeno in še slabše tehnično izpeljano izmišljotino na ravni predvojaške vzgoje in večerniških zapletov«; da Herman Vogel v članku »Partizanska kavbojščina« serijsko filmsko oddajo o VOS-u označi za agitacijsko oddajo najnižje vrste, v črno-belo kriminalko, partizansko kavbojko oz. poceni napeto pripovedko o pogumu in iznajdljivosti; Herman Vogel je med črno-bele pripovedi o narodnoosvobodilni borbi pridelal tudi Svetinov roman »Ukana« (ki iz-

haja že nekaj časa v »Primorskem dnevniku«) in ga proglasil za partizanski western (zgodba z ameriškega Divjega zapada).

Tone Svetina, ki je kot mlad fant z Bleda bil najprej mobiliziran v nemško vojsko, nato pa našel pot v partizane, postal po vojni pisec lovskih in partizanskih zgodb, dokler ni končno dosegel z romanom »Ukana« velik uspeh na knjižnem trgu, je ob Snojevem in Voglovm pisanju ogorčen. Pravi, da tako pisanje izraža nestrpnost, ki jo mnogi kažejo že vrsto let do vsega, kar je bilo povedano o revoluciji na tak ali drugačen način. »Med nami živijo ljudje — pravi Svetina, — ki bi radi odpravili spomin na narodnoosvobodilno vojno iz naše zavesti ali ga po možnosti spremenili v grde sanje.«

Jože Snaj je Svetino odgovoril, da filmske nadaljevanke o VOS-u še zdaleč ne sodijo niti med poprečna tovrstna filmska dela ne v slovenskem in kaj šele v jugoslovanskem merilu; če jih je kritiziral, je to storil zato, da bi kdaj bile boljše, ne pa da bi hotel podcenjevati veliki čas narodnoosvobodilne vojne. Revolucionarna tradicija tega časa mora biti v zgledu, kako se je treba v vsakih novih razmerah pošteno in skrajno postrtnovalno odločati za dobro človeka, naroda in človeštva. Vse drugo, kar je zapisal Svetina na račun Snoja, pa Snaj zavrača, češ da ne sodi na njegov naslov.

Drugo razmišljanje o Antigoni

V Primorskem dnevniku se je dne 7. maja oglašil neki »Goriški obiskovalec gledaliških predstav«, ki v pismu uredništvu trdi, da sem v svojem »Razmišljanju o Antigoni« zasakal predstavo po svoje zgolj politično in še to krivično.

Nepoznani »obiskovalec« ima lahko svoje mnenje o mojem članku, saj sme misliti, kot se mu zdi prav, in tudi povedati, kar se mu zdi prav. Vendar je vprašanje, če je razumel moje razmišljanje in če je razumel probleme Smoletove Antigone.

V Antigoni gre za problem »oblasti«, sem zapisal. To je večer problem, ki se pojavlja povsod tam, kjer nastopa oblast kot nekaj absolutnega. Pisec Primorskega dnevnika bi rad v Smoletovi drami postavil ta problem v čase med drugo svetovno vojno. Prosto mu. Toda meni se zdi, da Dominiček Smole v svoji drami ni imel pred očmi časov med zadnjo vojno, temveč čase po njej, da je to kritična drama na neke razmere po končani vojni in revoluciji, na čase, ki jih v jugoslovanški zgodovini pozna kot »doba stalizma«. Kreon mu zato ne pomeni Hitlerja ali Mussolinija, temveč razne Stalinove epigone po raznih socialističnih državah, tudi v Sloveniji.

Seveda naših »borcev za svobodo« o tem ne bo nihče prepričal, kajti zanje se zgodovina začne in končuje z Osvobodilno fronto. Če je kaj bilo še potem, so bile same rožice in sama mladost. Zanje dobe stalizma ni bilo ne v Jugoslaviji ne drugod po socialističnih državah. Če napake iz tega časa kritizirajo oni sami, je za naše idealiste OF sama bajka. Če mi take kritike povzamemo, se ali lažemo ali uganjamo politiko. Neozdravljivo so bolni od preteklosti.

Če je moja razlaga Smoletove Antigone prava, potem odpadejo vsa namigovanja na »izdajce« iz zadnje vojne. Toda ker je moj sobesednik to načel, povem še o tem besedo.

Med vojno in po njej je bila beseda »izdajalec« med najbolj rabljenimi besedami v slovarju komunistov in njih sopotnikov. Izdajalci so rasli bolj kot gobe po dežju. Z njimi je začel tovariš Stalin, ki je okrog leta 1936 nenadoma odkril »izdajalce« v Sovjetski zvezi med samimi najboljšimi prekaljenimi revolucionarji. Seštil jih je vse od kraja.

Med vojno je bil dober del Slovencev samih »izdajalcev«, drugod prav tako.

Po vojni so kot izdajalce obesili Slanskega in njegove tovariše v Pragi, na Madžarskem je ista usoda doletela Laszla Rajka, v Bolgariji Trajča Kostova, same izbrane komuniste.

Po letu 1948 je postal »izdajalec« tudi Tito in z njim večina jugoslovanških komunistov. Če bi takrat Stalin dobil v roke Tita, ali ga ne bi z največjim veseljem dal obesiti kot največjega izdajalca?

Zaradi tega se vprašujem: Kaj pomeni v komunističnem slovarju beseda »izdajalec«? Ali ni bila to le dobro izbrana obtožba, da si mogel človeka »likvidirati« brez procesa? V tisti dobi je »oblast« proglašala izdajalce, kakor je Kreon proglasil Antigono za blazno.

Naj moj sobesednik še enkrat prebere Smoletovo Antigono, pa bo videl, ali so v njej ti problemi ali jih ni. Sofoklejeva Antigono pa naj pusti pri miru, ker ne gre za to staro grško dramo, temveč za moderno slovensko umetnino in probleme, ki jih nakazuje.

Miklavž Božič

Občni zbor Slovenske skupnosti

V nedeljo 9. maja se je zaključil v Finčgarjevem domu na Opčinah občni zbor Slovenske skupnosti. Na koncu so bile volitve, na katerih sta bili predstavljeni dve kandidaturi listi. Lista št. 1 je vsebovala imena članov Krščansko-socialne skupine ter članov Slovenske narodno-obrambene skupine, listo št. 2 pa je predložilo Slovensko ljudsko gibanje. V svet Slovenske skupnosti je bilo izvoljenih 22 oseb in sicer 13 z liste št. 2 in 9 z liste št. 1.

Izvoljeni so bili: na listi št. 1: dr. Drago Legiša, dr. Rafko Dolhar, Dušan Cerne, inž. Vladimir Vremec, Saša Rudolf, Antek Terčon, Igor Tuta, Vanja Lokar in dr. Matej Poštovan. Na listi št. 2 pa: dr. Drago Stoka, dr. Franc Miljač, dr. Zorko Harej, Marij Maver, prof. Maks Sah, dr. Teofil Simčič, Sergij Koejančič, Saša Martelanc, Sergij Pahor, Livij Valenčič, dr. Aldo Stefančič, Glavko Petaros in Matejka Peterlin.

Poleg tega so bili v predsedstvo občnega zbora Slovenske skupnosti izvoljeni: za predsednika inž. Milan Sosič (lista št. 2), za tajnika dr. Janko Jež (lista št. 1) in za člana dr. Marjan Bajc (lista št. 2).

V nedeljo 23. maja ob 16.30 na praznik Matere in Kraljice bo kot vsako leto na Vejni

SV. MAŠA ZA SLOVENSKE VERNIKE

Po maši bo

KONCERT MARIJINIH PESMI

ki ga priredi Zveza cerkvenih pevskih zborov.

Devin

V četrtek 29. aprila je bil na devinskem pokopališču položen k večnemu počitku Karlo Legiša, gospodar pri gornjih Kupčevih v Devinu. Po enomesečnem brezuspešnem zdravljenju v bolnišnici v Trzinu je vdan v božjo voljo, previden s svetimi zakramenti mirno sklenil svoje zemeljsko življenje. Bil je veren mož, skrben gospodar, ljubljen doma in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Prijatelji in znanci so se mu oddolžili s številno udeležbo pri pogrebu.

Zamejski zbori na tekmovanju v Ajdovščini

Združenje pevskih zborov Primorske in Slovenska prosvetna zveza iz Trsta sta organizirala prvo tekmovanje pevskih zborov, ki so nastopili v Trstu, Koprju, Sv. Križu pri Trstu, v Bukovici pri Novi Gorici z zaključkom preteklo soboto in nedeljo v Ajdovščini.

Kot na vseh štirih revijah, tako so tudi na tekmovanju v Ajdovščini nastopili zbori z obeh strani meje. V dveh kakovostnih skupinah je nastopilo 19 zborov z okrog 600 pevci, med temi devet iz zamejskega. Zelo razveseljivo je, da so prav zamejski zbori odnesli prve nagrade. V kvalitetni skupini je mešani zbor »J. Gallus« iz Trsta osvojil prvo mesto, moški zbor »V. Mirko« s Proseka-Kontovela drugo mesto skupno z moškim zborom »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, zbor »Lojze Bratuž« in »Mirko Filej« iz Gorice pa skupno z ženskim zborom

sici Plave zajedli v strmino proti Vrhovljam, kjer cesta preide na zahodno stran grebena. Brici so strahotno prizadeti z nesmiselno razmejčitvijo, ki so jo zahodni zavezniki Jugoslaviji vsilili. Namesto da bi bila Brda preko Podsobotina povezana z Novo Gorico, je treba napraviti ovinek, ki je 25 km dolg.

Ravno so zorele breskve, ko smo privzili v Smartno v Brdih. Hotel sem pozdraviti župnika Benedičiča, pa sem dobil tam tudi briškega dekana in še druge prijazne ljudi, ki so mi povedali marsikaj zanimivega.

Ker sem želel napraviti veselje tudi Kraljevi gospe, vdovi po pokojnem voditelju goriških Slovencev Janku Kralju, katera živi v Argentini, sem poiskal še njeno domačijo.

Treba se je bilo vrniti na Vrhovlje. Na prelazu smo za hip postali, da še enkrat objamem s pogledom to čudovito deželico, o kateri je zapisal Gregorčič: »Podoba rajškega si kraja...« Vse do furlanske nižine polno vasi, cerkvice, gričkov, vinogradov, med njimi pa dobro in skromno ljudstvo, ki so mu nove oblasti spočetka veliko

rom iz Postojne, zborom primorskih študentov »Vinko Vodopivec« iz Ljubljane in mešanim zborom iz Izole tretje mesto.

V kvalitetni skupini je zasedel tretje mesto moški zbor »Fantje izpod Grmade«.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Lep življenjski jubilej

Dne 6. maja je praznovala 90-letnico rojstva Marija Trčon iz Klanca pri Komnu. Kakor premnogim slovenskim materam tudi njej življenjska pot ni bila lahka, vendar je oprta na božjo pomoč znala vdano nositi svoj križ in še druge tolažiti v podobnih preizkušnjah.

V prvi svetovni vojni ji je padel mož na tirolski fronti. Sama je morala v begunstvo s petimi otročiči. Ko se je vrnila, je bil dom razrušen, kmetija pa opustošena. Pogumno se je lotila obnove ter s pomočjo dobrih sorodnikov posestvo dvignila na noge. Tudi fašizem je ni zlomil, čeprav je slovenskemu kmetu tedaj huda predla. Zato ne more razumeti, zakaj današnja mladina zapušča tisto zemljo, ki je nas vse skozi stoletja preživljala. Pa tudi to se ji zdi čudno, da mladi tako hlastajo po tuji modi in glasbi.

Med drugo svetovno vojno so ji Nemci odpeljali sina Danijela, ki je bil kakor njegov oče vzgleden krščanski mož in skrben gospodar. Ni se več vrnil iz taborišča. To je bil hud udarec zanjo in za dom. V molitvi je iskala moči. Po trudapolnem delu je vedno našla čas za rožni venec in čitanje dobrih knjig. Celo v svoji visoki starosti je prebrala obe knjigi »Leto svetnikov«. Vedno je skrbela, da je bil v hiši katoliški tisk in ga je tudi podpirala.

Da bi vedra in pogumna kot doslej doslej dočakala tudi sto let življenja, ji iz srca želijo sorodniki in prijatelji s Tržaškega.

J. C.

Letošnji glasbeni festival v Stresi

Tradicionalni glasbeni tedni »Settimane musicali« v Stresi se bodo letos vršili od 25. avgusta do 27. septembra. Za uvodni koncert so prireditelji izbrali mogočni Bahov »Pasijon po Mateju« v izvedbi orkestra »Deutsche Solistenvereinigung« ter zborov »Bach« iz Friburga in »Sv. Cecilija« iz Frankfurta. Sledilo bo več solističnih koncertov priznanih virtuozov kot so pianisti Wilhelm Kempff, Vladimir Aškhenazi i.d.r. Med simfoničnimi koncerti naj omenimo predvsem nastope Izraelskega filharmoničnega orkestra (vodi Zubin Mehta), komornega orkestra iz Zürichja, zbor in orkester Radia italijanske švice, ki bo izvajal Honeggerjev veliki psalm »Le Roi David«. Celotno prireditev bo letos zaključil koncert japonskega »Yomiuri Nippon Adches« iz Tokia. Poleg omenjenih bodo nastopili še razni mlajši solisti, nagradenci mednarodnih glasbenih tekmovanj. Na vrsti bo tudi orgelski koncert, posvečen Bachu (solist Lionell Rogg).

Širite »Katoliški glas«

obetale, pa kasneje le malo dale.

Po cesti, ki so jo Italijani zgradili v vojne namene, smo prišli v vasico Lig, ki čepi na pobočju pod Marijinim Celjem, pozdravili dom Kraljeve gospe, nato pa se že ponoči čez Kambreško spustili v dolino Soče, jo pri Ročinju dosegli in bili kmalu nato spet v Sempetru.

NA SVETO GORO

Ze večeraj je bila ves dan pred mano. Najsi sem bil v Mirnu, v Brdih, Marijinem Celju, povsod me je spremljala s svojo veličastno pojavo. Danes pa bom jaz poromal gor!

Ob šestih zjutraj sem bil že na Prevalu, da od tam naprej grem peš. Sicer je cesta tudi za avtomobile prevozna, a to ne bi bilo romanje. Od nekdanje vzpenjače je bilo videti le še nekaj nosilnih stebrov.

Z rožnim vencem v roki sem stopal po gručasti poti. Spet in spet se mi je prikazalo zidovje svetišča nad menoj, medtem ko je v dolini hrumul cestni promet.

Ob sedmih sem bil na vrhu. Ko sem obiskal Sveto goro pred tridesetimi leti, bazilika še ni bila dokončana. Skrivnostna

France Lokar: Ko pelin cveti

V deževnem prvomajskem popoldnevu smo se v Gornjem Logatcu srečali s pesnikom Francetom Lokarjem. Nikdar ga še nisem videla ne slišala o njem. In vendar je bilo naše srečanje tako pristržno toplo kot med stari znanci. Z živahno in dovipno besedo nam je pripovedoval svoje doživljanje. Skoraj sem ga zavidala, češ, s kako lahkoto gre ta človek skozi življenje.

Pogovor je nanesel na literaturo in tedaj me je doletelo prvo presenečenje. Pred nami je sedel Francè Lokar — pesnik, ki je izdal te dni že četrto zbirko svojih pesmi. Pred odhodom je vsakemu izmed nas poklonil svojo zadnjo zbirko.

Spet drugo iznenadenje! Držala sem v rokah izredno okusno opremljeno knjigo velikega formata. Na modrem dnu se je iz samih drobno belih črtic odražala moderna slika: cerkvice na sredi, okrog nje bajeslovne figure. Spodaj naslov: Francè Lokar: Ko pelin cveti.

Tako mi je bilo, kot da držim v rokah prelep velikonočni pirh in se veselim presenečenja, kaj bo v njem. Nisem se varala. To je bilo tretje in najlepše presenečenje. Še isti večer sem knjigo, ali bolje rečeno zaporedne liste prebrala. Kajti to ni kaka broširana ali vezana knjiga, temveč le v izredno lično mapo položenih 45 posameznih listov s prav tolikimi pesmimi.

Pesmi se odvijajo pred nami kot čaroben film, razumljive in tople. Iz njih utriplje srce polno hrepenenja, upanja in bolesti, ... čakajoči pelin v molku bedi... Bedi in kliče ljubljeno bitje: »Kje zdej si? Kje naj te iščem? / Med rožami, med žarki / sončnimi? / ...Kje si? / ne vidim te nikjer.« Samo noč je v srcu od tistih ur: »...ko solz so bile polne / tvoje in moje oči...« In bolest se vije dalje, klic po ljubljenem bitju je brez odmeva: »...do obupa te pogrešam... / O, kako izgubljeno te iščem povsod.« Iz bolečin vstaja upanje: »...vrnila se bo / mora se vrniti / in spet se bo belina cest / čista nasmehnila čakajočim očem.«

Prvi del pesmi zaključuje nežno izdelana slika: na črnem polju drobno prepletene bele nitke, ki tvorijo bajne figure izredne učinkovitosti — skrivnostni pajčolan prelepih sanj. Ali je samo privid, ali je resnica. Vidi jo: »Kako je poln luči obraz tvoj / nocjo / razsvetlil mojo pot do doma.« In zopet jo zaman čaka: »V mrzli noči peč je zakurjena / in miza z belim prtom zakurjena / čaka na tih korak.« A nje ni, nikogar ni: »...in pogrnjena miza / čaka / dobrih ljudi...« Bolečina se stopnjuje: »...in skozi noč dvoje dobrih oči, / dvoje čakajočih dlaní, / dvoje solz / in poslednje slovo.«

Hrepenenje po dobroti, po topli besedi ga žene do njenih vrat: »...dan za dnem / na košek dobrote čakam / pred tvojimi vrati.« Tesnoba bolečina in neboljnost iščeta opore. Bolečina je žgoča in nema. »...Daj mi roko, / da bo pot lažja, / da bo v prsih lažje obema...«

Redki so trenutki jasne, a tako lepi: »...in čisti dnevi v jasnini... / bilo je lepo v ognju pričakovanj / in razigranega smeha.« A kljub soncu in vabečim odsevom cest »...za mene vse je umrlo. / Cesta čaka zastoj in sonce / za mene nič več ne sijeta... / njena hiša drugemu je darovana.«

Kako bridko boli spomin na pobožje s hišico na dlani in verando s trto prepletano, na tih prag obsijan s popoldanskim soncem in na njene nasmejane oči ob prihodu na stopnišče. Sedaj pa je vsa hiša v črno žalost zavita.

V tretjem delu se drug drugemu vedno bolj odmikata: »...Kako zdaj postala sva si daljna... / Kako žalostna razdalja / se zgostila je med nama...«

Ko pride pesnik do ugotovitve, da »dolgo ni mogoče ljubiti / s tako polnim srcem« gre skozi njega jok in smrt in krik ožgane krvi, tesnoba bolečina, ki reže do obupa. V zadnjem delu že »...nisva več tista, kot sva bila / najine poti se v molku razhajata.«

A kljub vsemu je v njem še zvesta ljubezen in verujoče upanje. V joku jo išče in ji vse odpušča, kajti ve, kaj je strah »...to tesnoba je; brez tebe...«; ve, kaj je solza »...izguba tebe...«; ve, kaj je obup »...nezvestoba prelomljene besede.« Veruje in upa, komaj čaka tisti dan, ko bo izbrisana sled ran in solza »in smeh edini bo gost najine sobe / in vsa svetloba neba bo sijala / za naju, za poslednjo najino srečo.«

»Ko pelin cveti« je niz globokih doživetij dveh ljubečih se src, med katerima je slovo zasekalo težke rane. Bere se kot najlepša zgodba, čeprav je vsa zgodba ena sama prosjana tajna kot slike tihih pajčolanov med stranmi.

Ni vsem dano, da bi tako globoko doumeli bolečino ljubezni. Kdor jo je kdaj občutil, a je ni mogel izraziti, bo hvaležen pesniku Lokarju, da je z besedami oživel najgloblja čustva ljubezni in bolečin.

Z. P.

Pastirček št. 8

S to številko je mladinski list »Pastirček« zaključil svoj XXVI. letnik. Zelo redno je izhajal in mnogo zanimivega nudil svojim bralcem. Zaradi nakopičene snovi ima zadnja številka kar 32 strani. Problem za prihodnje leto je pa denar. Zaradi tiskarskih stroškov bo treba naročnino malce povišati. Pa smo prepričani, da bo vsakdo raje malo več dal za naročnino kot da bi list prenehal izhajati.

Uvodni sestavek, ki govori še o lanskem taborjenju goriških skavtinj, je prispevala Tiha srna iz Steverjana. Učiteljica Majda je napisala »Gorensko zgodbičico«, T. C. pa zgodbo o tatovih. Srečko Kopač iz Slovenije prikaže Indijance Sev. Amerike pod naslovom »Indijance imam rad«. V tej številki se tudi zaključijo povesti v nadaljevanjih »Nonni in Manni v gorah«.

Seveda je govora o maju kot Marijinem mesecu. Na to opozarja mlade čitatelje tudi pesem Ljubke Sorli »Majnik«. Zelo poučen in vzgojen je spis učiteljice Majde »Vsakega človeka imamo za brata«, v katerem je omenjena tudi m. Terezija Bohadžu, ki se posveča izključno skrbi za uboge v Indiji. Nežna je Legenda o črnem trnu, ki jo je iz italijanščine prevedel Marijan Breclj. V skavtskem kotičku najdemo prispevek Iva Jevnikarja »Raziskavanja« ter spis »Jurjevanje skavtinje Kati«. Tudi o počitnicah je govora, ki so že pred durmi. Kam naj grem in kako naj jih preživim? Branko prikaže športna tekmovanja na rekah in na morju, Marko Jevnikar opiše zadnje novice na področju televizije, Mira pa razpravlja o filmski nagradi »Oscar«. Kopica pisem mladih bralcev tudi to pot zaključijo res pestro številko. Najbolj se je gotovo postavila Vera Božič iz Zavoda sv. Družine, ki je opisala zelo privlačno svojo vas Ponikve na Šentviški planoti.

—Jk

† Msgr. Janez Hladnik

125 V SLUŽBI CERKVE IN NARODA (SPOMINI)

Miren ima še vedno kako hišo v razvalinah. Na jugoslovanški strani meje so razvaline sploh pogostne. Nekateri lastniki pod vplivom bedaste titovske propagande niso marali, da jim zavezniki obnovijo domove. Sedaj pa imajo v spomin za svoje trdoglavost ruševine, ki jih »ljudska« oblast mirno in brez strahu gleda. Rekli so mi, da je zlasti Štanišel na Krasu v tem oziru vsega objokovanja vreden.

SKOZI GORIŠKA BRDA

Ko sem se vrnil v Sempeter, me je dr. Šubič razveselil z novo ponudbo: »Če vam je prav, gremo danes v Brda!« Seveda mi je bilo prav. Vedno sem si želel, da jih vidim od blizu. Od daleč sem jih gledal le s Svete gore, toda že davno.

Skozi Solkan smo pognali in se pri va-

čakal solkanski kaplan z motornim kolesom.

Skočila sva najprej v Grgar, da obiščem dom Urške Ferligojeve, glasnice svetogorske Marije. Pokopana je v farni cerkvi, ki je (leta 1958, op. ur.) porušena. Zato imajo Grgarci mašo v nekdanji društveni dvorani.

Nazaj grede sem se ustavil v Solkanu, kjer me je že čakal s kosilom župnik Andrej Simčič iz Kojškega doma, ki ima v Buenos Airesu dve sestri, priseljeni že pred desetletji.

PO VIPAVSKI DOLINI

Se to uslugo mi je hotel napraviti gospod kaplan, da me je s svojim motociklom potegnil po Vipavski dolini, kamor sem bil tudi namenjen.

Kolikokrat sem slišal od svojih rojakov v Argentini imena kot Kromberk, Ozeljan, Sempas, Osek, Crniče, Sela, Batuje, Dobravlje, Zablje, Dornberk in še druga. Kaj dosti si prod njimi nisem mogel predstavljati. Sedaj sem jih pa gledal z lastnimi očmi.

(Se bo nadaljevalo)

Steberjan

Javna dela. V torek 11. maja opoldne je števerjanski župan Stanislav Klanjšček oddal na javni dražbi ureditev in asfaltiranje ceste Bukovje-Grojnja podjetju Calcisono iz Zagreja. Dela, kakor je obljubil prisotni tehnik te tvrdke, se bodo takoj začela, ker je cesta res prepotrebna ureditve. Vsekakor je to nov uspeh števerjanskega župana in njegovih sodelavcev v naporih, da se uredijo v občini najnujnejši problemi. Vedeti je namreč treba, da je bil načrt pripravljen že v letu 1967 in od takrat je bilo treba stalno porivati zadevo naprej med nepopisnimi birokratskimi težavami.

Prvomajska slava. Že zadnjič smo poročali o velikem uspehu, ki ga je doživel slovensko katoliško prosvetno društvo »F. B. Sedej« s Prvim festivalom narodnozabavne glasbe. V nedeljo je svoja praznovanja zaključilo tudi prosvetno društvo »Briški grič« z Dnevom mladine. V okviru teh praznovanj so vinogradniki iz Steverjana in Oslavja organizirali tudi vinsko razstavo v Dvoru.

Gostovanje. V nedeljo 23. maja bo dramska družina prosvetnega društva »F. B. Sedej« gostovala v Češnjici v Bohinju z Bevkovo dramo »Materin greh« in tako vrnila obisk Bohinjem ob njihovem nedavnem gostovanju v Steverjanu. Z gostovanjem je združen izlet (potovali bomo z avtobusom) in zato vabimo mladino, da se ga udeleži. Obiskali bomo Brezje, Vrbo in Bled. Vpišete se lahko pri Zvonku Simičiču, Dušanu Skorjancu in Mirku Humarju.

Gorska kolonija za slov. otroke z Goriškega

Vsi otroci (v starosti od šestega do trinajstega leta), ki bi radi šli v slovensko gorsko kolonijo, ki jo organizira Vincencijeva konferenca iz Gorice (Placuta št. 18, uprava Katoliškega glasa), morajo izpolniti posebne pole (schede), ki jih dobijo v svojih šolah. Če jih še niso dobili, jih lahko dvignejo na upravi Katoliškega glasa v Gorici.

Kolonija bo v kraju Ovaro v Karniji, v juliju za dečke in v avgustu za deklice.

Za prvo izmeno (dečki, julij) manjkajo še nadzornice (dijakinje in učiteljice) in delovno osebe. Če bi kdo rad prevzel tako mesto (proti plačilu seveda), naj se čimprej javi na upravi Katoliškega glasa.

Na marijanski kongres v Zagreb in k Mariji Bistriški

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Gorici in Trstu javlja, da se pripravlja posebno romanje na marijanski kongres v Zagreb in k svetišču Marije Bistriške, kjer se bo kongres slovesno zaključil. Romanje bo trajalo dva dni, soboto 14. in nedeljo 15. avgusta. Odšli bi iz Gorice v soboto zjutraj, vrnili bi se v nedeljo ponoči.

Skupno s tem strogo marijanskim ro-

manjem bomo povezali še letošnje ekumensko potovanje, ki bo trajalo še nadaljnja dva dneva: po končanih marijanskih proslavah pri Mariji Bistriški bo »ekumenska skupina«, namesto da bi se vrnila domov, odšla preko Štajerske v Prekmurje, kjer se bo ustavila v Murški Soboti. Prenočili bomo v Ptuj in nato nadaljevali pot na Ptujsko goro, obiskali v Mariboru grob škofa A. M. Slomška in se v torek zvečer vrnili v Gorico.

Kdor se želi udeležiti tega romanja, se lahko svobodno prihlasi za prvo, strogo marijansko, ali za drugo marijansko-ekumensko obliko romanja. Podrobní program in cena bosta objavljena v kratkem.

Neprimerne skladbe pri poročnem obredu

Trinajst izvedencev pri Kongregaciji za bogoslužje je izjavilo, da je bolj malo primerno pri poroki igrati Mendelsohnovo in Wagnerjevo koračnico, Händlov Largo ter Gounodovo Ave Maria. Ta dela so sicer glasbeno odlična, ne pospešujejo pa sodelovanja vernikov pri poročnem obredu.

Materinska proslava v Štandrežu

Vabilu učencev štandreške osnovne šole se je odzvalo lepo število staršev, prijateljev in ljubiteljev mladine, ki so v nedeljo 9. maja ob materinskem dnevu napolnili župnijsko dvorano v Štandrežu in tako dokazali svojo zavzetost do pesmi in govornice besede, ki prihaja iz mladih src.

Navzoče so najprej presenetili malčki iz prvega in drugega razreda, ki so sproščeno in ljubko prikazali živo sliko »Jaz pa grem na zeleno travco«. Pomen materinskega dneva in vloge matere je orisal učitelj Ivo Bolčina, ki je med drugim dejal:

Spet je leto mimo in spet smo se zbrali, da po svojih skromnih močeh proslavimo tisto osebo, ki smo jo ob lanski prireditvi imenovali sončni žarek. Toda mati ali mama ni samo sončni žarek, ona je tudi zvezda, ki sveti na nebu življenja vsakega izmed nas. Lok življenja, kakor vsi vemo, gre od rojstva do smrti.

Majhno, neobgljeno bitje — otrok steza svoje ročice proti nasmejanemu materinemu obrazu. Z vsemi močmi bi si rad prisvojil materin obraz. Otrokova prva beseda je vsebinsko najbolj bogata in to je beseda — mama. Kako veselje, kaka radost prevzame mater, ko iz otrokovih ust zasliši prvič svoje ime. Toda v tem nepopisnem veselju je že skrita grenka kaplja pelina, to je tista skrb, to je tista negotovost, ki čaka v življenju vsakega človeka.

In življenje gre svojo pot! Otrok dora-

NAGRAJENI »VESELI HME LJARJI«

Steberjanski župan Stanislav Klanjšček izročja pokal števerjanske občine Viliju Ograjensku, vodji ansambla »Veseli hmeljarji« iz Zalca, zmagovalcu na Prvem zamejskem festivalu narodnozabavne glasbe SKPD »F. B. Sedej« v Steverjanu

šča, se razvija umsko in telesno, slednjič pride do tiste samostojnosti in neodvisnosti, ki mu po božjih in naravnih zakonih pripadajo. Toda tudi v tej samostojnosti ni rad sam. Se vedno išče in steza v mladih roke proti tistemu liku, ki mu je v mladosti stal vedno ob strani in mu kazal pot iz vseh takrat majhnih križev in težav.

Pred vami se vrstijo mladi obrazi veselih in brezskrbnih otrok. Vsak njihov gib, vsaka njihova beseda, hoče biti le poklon tisti osebi, ki ne pozna žrtev, ki ne pozna počitka, ko usmerja in vodi svojega otroka v življenje — in ta oseba je mati ali mama. Tej osebi so tudi veliki pesniki in pisatelji postavili v svojih delih spomenik, ki ga ne uniči zob časa in ne viharji življenja.

Program je obsegal tudi recitacije, nastop šolskega zbora ter tri prizore, ki so jih otroci v režiji gospe Ivanke Zavadlav lepo podali.

Nastopajoči pod skrbnim vodstvom učiteljskega zbora so bili deležni živahnega odobravanja občinstva, med katerim so bili poleg številnih domačinov tudi predstavniki šolskih oblasti iz Gorice.

Jurjevanje goriških skavtov in skavtinj

Kot običajno je tudi letos družina goriških slovenskih skavtov in skavtinj pridelala svoje jurjevanje, to pot 1. maja na Jazbinah. Prvič se je to jurjevanje vršilo skupaj, za skavte in skavtinje.

Zjutraj ob devetih je bil najprej veliki zbor, kateremu so sledile raznovrstne igre pod vodstvom starejših skavtov-roverjev. Približno ob enajsti uri se je začela sveta maša, pri kateri so vsi navdušeno sodelovali z lepim petjem. Maševal je župnik iz Podgore g. Mirko Mazora, ki je s pesniško navdahnjeno pridigo navdušil vse prisotne.

Sv. maši je sledil slovesni obred skavtskih obljub. Najprej so jih izrekli volčiči (bilo jih je pet), nato izvidniki, katerih je bilo dvajset, na koncu pa so obljube ponovili še skavti in skavtinje.

Ker se je ponujal dež, je bilo treba pohiteti s kosilom in tabornim ognjem, pri katerem se je najbolj izkazala skupina roverjev. Približno ob dveh se je vse zaključilo v veselem vzdušju.

Letos se je jurjevanja na Jazbinah udeležilo tudi številno odposlanstvo tržaških skavtov in skavtinj, ki so na ta način vrnili obisk, ki so ga prejšnjo nedeljo 25. aprila opravili goriški skavti ob tržaškem jurjevanju.

Jurjevanje na Jazbinah je vsekakor dobro uspelo, zlasti ker je bilo skupaj s skavtinjami, ki so posebno sv. mašo s petjem lepo povzdignile. Tudi za kosilo so poskrbele, tako da je bil enkrat po dolgem času skavtski kuhar prost in namesto da bi stregel sam postrežen. Najbolj pa so bili vsi zadovoljni ob spoznanju, da se je skavtska družina zopet pomnožila z novimi člani in članicami.

Z. K.

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.
Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 16. do 22. maja 1971

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Bach-Vivaldi: Koncert v d-malu za orgle. Igra prof. H. Bergant. 11.15 Oddaja za najmlajše: J. Swift: »Potovanje v Liliput«. Drugi del. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 15.30 J. Tavčar: »Red mora biti«. Farsa v dveh delih. 17.30 Revija zborovskega petja. 18.45 Bednarik: »Pratika«. 19.15 Sedem dni v svetu. 19.30 Filmska glasba. 20.30 Iz slovenske folklorne: »Ljudske pesmi«. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. 17.35 Vaše čtivo - Ne vse, toda o vsem. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za srednje šole. 18.50 Deželni skladatelji. 19.15 Zbor Monte Cauriol. 21.00 V. Hugo: »Nesrečniki«. 21.50 Tenorist Anton Dermota.

Torek: 12.10 Bednarik: »Pratika«. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 18.30 Komorni koncert. 19.00 Otroci pojó. 19.10 Srečanja A. Kacina (3): »Damir Feigel«. 19.20 Moški zbor »V. Mirk« s Proseka-Kontoveca. 20.35 Martinu: »Julietta«, opera v 3 dej.

Sreda: 11.40 Radio za I. stopnjo osnovnih šol. 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Robert Primožič«. 17.35 Slovarček sodobne znanosti - Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«. 18.30 Radio za I. stopnjo osnovnih šol. 19.10 Higiiena in zdravje. 19.40 »Beri, beri rožmarin zeleni«. 20.35 Simf. koncert.

Četrtek: 8.30 Revija godal. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.50 Glasba za harfo. 11.00 Enriquez in njegovi »Electronic Men«. 11.15 Andersen: »Divji Labodni«. Dramatizirana pravljica. 12.10 »Družinski obzorik«. 15.55 Škerjanc: Gazele, sedem pesmi. Izvaja orkester RTV Ljubljana. 16.20 Mali vokalni ansambli. 16.40 Plesna čajanka. 18.15 Lesjakov kvartet. 18.30 Umetniki in občinstvo. 19.10 Pisani balončki, rad. tednik za najmlajše. 20.30 C. Olieri: »Atentat v neposrednem prenosu«. Radijska drama. »Premio Italia 1969«. 21.45 Madrigali Gesualda iz Venose.

Petek: 11.40 Radio za II. stopnjo osnovnih šol. 12.10 Slovenska ljudska umetnost in obrt. 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi, pripravlja J. Ban. 18.30 Radio za II. stopnjo osnovnih šol. 19.10 Od humanoida do robota (6): »Lutke«. 19.20 Oktet »Gallus«. Vodi Loparnik. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Folkl. plesi.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 11.50 Veseli motivi. 12.10 Tone Penko: Skrivnosti žuželk. 16.10 Operetne melodije. 16.30 Marešalo pripoveduje: »Zametna zavesa«. 16.50 Znani pevci. 17.20 Za mlade poslušavce: Sobotni sestanek - Lepo pisanje - Moj prosti čas. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 19.10 Prosvetno društvo »Srečko Kosovel« iz Ronk. 19.25 Zbor Glasbene Matice iz Ljubljane. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Iz moje mladosti: »Prvič zaljubljen«. Napisal J. Kravos. Dramatizirana zgodba.

»Katoliški glas« v vsako slovensko družino!

Za Baragov dom v Ricmanjih: družini dr. Zlobec-Vouk: mesečni prispevek za mesec maj 10.000; Ana in Pavla Berdon, Pulje 20.000; družina Schiozzi, Ricmanje, 6.000; dobrotnik iz Domja 5.000; g. Marijan Živic, Bazovica, 5.000; Marija Ražen, Bazovica, 2.000; učiteljstvo iz Ricmanj ob srebrnem mašniškem jubileju kateheta dr. Kosmača 10.000; dr. Risto Delak in Vida 1.000; skupina faranov iz Loga in Pulj ob srebrnem mašniškem jubileju župnika dr. Kosmača 20.000; družina Uliveti, Ricmanje, 5.000; družina Petaros, Ricmanje 160, 3.000; družina Kuret, Ricmanje 20, 5.000; družina Svava, Log 87, 20.000; družina Petaros, Ricmanje 158, 5.000; družina Kuret, Ricmanje 151, 7.000; Levstik Vinko, Rim, 10.000; družina Hrvatič, Ricmanje 84, 5.000; družina Komar, Ricmanje 136, 15.000; družina Kuret, Ricmanje 107, 5.000; Senica Marija, Ricmanje 73, 5.000; Albina Berdon, Ricmanje 63, 5.000; družina Berdon, Ricmanje 63, 10.000; družina Wittine, v spomin pok. g. Andreja Gabrovščka 2.000; Marijanišče, Opčine, 10.000; Mario Pregarc, Domjo, 10.000; Lojze Prasel, Boršt, 10.000.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ZA KMETOVALCE

Pokrajinsko kmet. nadzorništvo v Trstu obvešča kmetovalce iz Brišč, Samatorce, Sv. Križa in Ternovce, da na podlagi deželnega zakona z dne 29.12.1965, št. 33, člen 3, 7 in 9 lahko vložijo do vključno 24. maja letos prošnjo za petletno obratno posojilo in sicer za škodo, ki jim jo je na poljskih pridelkih povzročila toča dne 18. junija 1970. Posojilo z obrestno mero 1%, če je prosilec neposredni obdelovalec, oziroma z obrestno mero 2% v vseh ostalih primerih, se nanaša samo na potrebe po obratnih sredstvih. Prošnjo za posojilo z znižano obrestno mero je treba napisati na kolkovanem papirju in jo predložiti skupaj s seznamom in opisom škode ter vsakim drugim koristnim dokumentom.

DAROVI

Za katoliški tisk: nabirka v župniji Gabrije-Vrh v nedeljo katoliškega tiska 31. januarja letos 16.200 lir.

Za misijonarja Ivana Stanta: namesto cvetja na grob pok. Ludvika Kogojca daruje Ivič Kovic 2.000 lir.

V spomin ob tretji obletnici tragične smrti naše nepozabne sestre daruje N. N. sestra za Alojzijevišče 10.000, za Katoliški dom 10.000, za Zavod sv. Družine 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob pok. Frančiške Žakelj daruje družina Cotar z Opčín za »Katoliški glas« 2.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Tončka Pirih 10.000; N. N., Steverjan, 10.000 lir.

Za cerkev v Stojakovem: N. N., Steverjan, 10.000 lir.

OBVESTILA

Važno obvestilo uredništva. Ker je prihodnji teden v četrtek, ko naš list izide, praznik Gospodovega vnebohoda, bo list izšel en dan prej, tj. v sredo 19. maja. Paginacija bo zaradi tega že v torek 18. maja popoldne. Dopisnike naprošamo, naj svoje prispevke pošljejo pravočasno, najkasneje do torka ob 10. uri dopoldne.

Komedija »Raffaele« v Katoliškem domu v Gorici. Slovensko gledališče iz Trsta bo ta teden dvakrat nastopilo v Gorici s komedijo Vitaliana Brancatiija »Raffaele« v glavni vlogi s Silvijem Kobalom. Obakrat bo ob 20.30 v Katoliškem domu. Predstava v četrtek 13. maja je namenjena predvsem abonentom iz goriške okolice (avtobusi bodo vozili po ustaljenem redu), v petek 14. maja pa abonentom iz mesta Gorice. S to predstavo je izčrpan repertoar Slovenskega gledališča iz Trsta za gledališko sezono 1970/71.

Roditeljski sestanek. Ravnateljstvo nižje srednje šole v Gorici, ul. Randaccio 10, sporoča, da bo v ponedeljek 17. maja 1971 ob 19. uri v šolskih prostorih roditeljski sestanek. Vabljeni so starši in njihovi namestniki.

S. Z. »Brda« iz Steverjana razpisuje Prvi pomladanski turnir v odbojki za ženske in moške ekipe. Turnir bo na zasilnem občinskem igrišču v Steverjanu v dneh od 15. do 22. maja v večernih urah in delavnikih, v jutranjih ali popoldanskih urah pa med prazniki. Sodelujejo lahko slovenske ekipe z Goriškega. Zadnji termin za vpis je 12. maj 1971. Vpišete se lahko v večernih urah v Župnijskem domu ali pa pri članih športnega društva »Brda«. Zmagovalca v ženskem in moškem tekmovalstvu bosta prejela vsak po en pokal, ki ga bo dalo na razpolago SKPD »F. B. Sedej« iz Steverjana.

Drama SNG iz Maribora bo nastopila v Kulturnem domu v Trstu z igro Jeana Anouilha »Ardel ali Marjetica«. V soboto 15. maja ob 21. uri je predstava za abonma premierski, red A in mladinski v četrtek, v nedeljo 16. maja ob 16. uri pa za abonma red B nedeljski popoldanski, okoliški in mladinski v sredo.

Gostovanje Slov. gledališča v Bazovici in Skednju. Slov. gledališče iz Trsta bo predvajalo Brancatiijevo komedijo »Raffaele« v nedeljo 16. t. m. ob 20.30 v kino dvorani v Bazovici, v torek 18. t. m. pa v kino dvorani v Skednju.

Trgovina konfekcija Moncaro išče vajenke ali vajenca od 16. do 20. leta s prakso ali začetnik z znanjem slovenščine. Lahko tudi samo za poletno sezono.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Pogled na del občinstva, ki je z velikim zanimanjem prisostvovalo 2. maja v župnijskem domu v Steverjanu I. zamejskem festivalu narodnozabavne glasbe. Spredaj je videti enajstčlansko ocenjevalno komisijo. Dvorana je bila nabito polna. Računa se, da je bilo v njej nad 600 ljudi, mnogi pa so morali zaradi pomanjkanja prostora oditi